DACIADA

TURISMUL MONTAN ascensiune spre...piscurile sănătății

HOMO VIATOR

de POP SIMION

Sportul este, n-am îndoieli, nepotul insolent și sagace al Drumeției, ca să folosesc numele vechi-străvechi al turismului. Zic astfel, deoarece fugaciul de la Marathon, bunăoară, a fost – înainte de a fi pus în fața dramaticei sale performanțe – un drumeț oarecare prin munții Aticei, un păstor de capre prin potecile pietroase din masivul Pendeli. Nu întîietatea temporal-spațială a uneia sau alteia dintre îndeletniciri interesează, pe cît faptul elementar, de bun simț, că Sportul și Drumeția se trag din aceeași tulpină, sînt concepte gemene, nu poți să nu ții cont de întrepătrunderile care le sînt proprii. Cel mai bine au ilustrat acest tot marii noștri înaintemergători romani, care și-au conceput viața și preocupările în chip spartan, adică drumețind pe pedes apostolorum prin ețelile de trup și spirit, în arenă sau în lungile campanii din care își croiau destinul. Sînt împrejurările în care Sportul și Drumeția au devenit discipline inseparabile, componentele unuia și aceluiași mod de viață. Azi, cînd un lung șir de factori ne împovărează cu stress-ul tot mai greu suportabil, soluția vieții moderne este una și aceeași, revine ca un leit-motiv: întoarcerea la origini, la modul de viață spartan, la mișcarea în spațiul marilor arene și la drumeția în sinul naturii. De aceea, este salutară ideea să se mai vorbească din cînd în cînd (mai ales iarna, cînd nu-s competiții de anvergură) despre drumeție.

„Dintr-o călătorie înveți mai mult decît din zece biblioteci" exclama Iorga, îmbinînd-și contemporanii cu entuziasm funciar și neostoita încredere că dezvoltarea sănătoasă a omului are imperioasă nevoie de magnificul profesor care este Natura, cu toate harurile ce înculesc acest tempio-infinit. E sursa vieții echilibrate a personalității umane. Intuiția marelui savant este genială dacă ținem cont de extraordinarele implicații de ordin practic pe care le are această meditație simplă ca bună ziua. Altfel spus : natura din noi apelează organic, vital și persuasiv la natura-natură, din care descinde, regenerîndu-se astfel pe sine, spre a renega (transforma), la rîndu-i, mediul înconjurător și tot așa mereu, deoarece transferul de valori curge spiralat, precum romboizii brîncușieni care se îngemănează fără istov, născînd coloana infinită, fără început și fără sfîrșit, precum spiritul care a generat-o.

Turismul nu este doar călătorie, mișcare temporal-spațială de divertisment ; turismul este înainte de toate cunoaștere, prefire, conlucrare, schimb de valori, apropiere între națiuni, sub nimbul benefic al umanismului și păcii. În ce scop realizăm toate acestea ? Pentru dezvoltarea armonioasă și deplină a omului într-o natură pură, plină de splendori, condiția vitală de a rămîne noi înșine. Cheia acestui „a rămîne noi înșine" stă în modul în care își va găsi soluționarea marea controversată și mai plină de pericole problemă : salvarea, asigurarea conservării și punerea în valoare a patrimoniului natural și cultural (mediu înconjurător și monumente istorice). Pînă nu demult, ne gratulam în chip pompos și promulgam ingineria omului care a învins natura, care a cucerit-o pas cu pas și o substituie cu tehnologia sa tot mai avansată. Noi, cei de azi, avem datoria să aducem un important corectiv acestei viziuni, să arătăm noilor generații că omul face parte din natură și că numai în cadrul realității naturii va putea omenirea să continue să existe. Deci, nu natura cucerită și ostilă, ci natura prieten și aliat, natura umanizată, spiritualizată. În această viziune socio-filosofică și morală, imperativul major al ocrotirii naturii îl vom conjuga în chip necesar cu ocrotirea și cultivarea naturii din noi. Altfel spus : menținerea și cultivarea peisajului natural original se conjugă cu menținerea și cultivarea peisajului spiritual și moral-caracterologic original al omului, adică tocmai cu ceea ce ține de istoria și civilizația specifică de tradiții, datini, cultură populară, mitologie, folclor, ca[illegible] formează izolația pecetea de neconfundat a unei națiuni. Homo viator prin drumeție, marile haruri ale cunoașterii, ale instruirii fără istov, ale educației neîntrerupte, oglinzi magnifice înlăuntrul cărora crește, ca într-un [illegible], dragostea pentru patria înfloritoare.

INVITAȚIE LA... AGREMENT!

● „Aproape că s-a mutat un munte din loc"

● Harghitenii, harnici, și-au făcut vara sanie...

PÎRTII DE SCHI ȘI SANIE LA SLĂNIC MOLDOVA. O noutate evident : printr-un efort lăudabil, cunoscuta stațiune balneoclimaterică devine din acest an și o stațiune a sporturilor de iarnă. „Aproape că s-a mutat un munte din loc" — ne spunea D. Dumitriu, secretar al C.J.E.F.S. Bacău, referitor la lucrările ce s-au făcut în preajma stațiunii — pe muntele Tabla. Aici, lîngă camping (cu sprijinul deosebit al directorului stațiunii, Mihai Ghibilic, al primarului Elisabeta Livadă și al președintelui C.O.E.F.S. Slănic Moldova, Bogdan Lambru) au fost date în folosință în acest an două pîrtii noi — una de sanie și o alta de schi — lungi de circa 700 m.

NU UITAȚI MARAMUREȘUL ! Aflat departe pentru bucureșteni sau constănțeni, de pildă, dar nu și pentru alții, județul Maramureș oferă în această iarnă condiții noi, îmbunătățite, de practicare a sporturilor de iarnă. Amintim mai întîi de Borșa, un adevărat rai al schiorilor, unde se află 4 pîrtii de schi ce vor avea, din acest an, toate, schi-lifturi; două trambuline (de 30 m și 90 m) pentru sărituri cu schiurile ; pîrtii, în preajmă, pe laturile localității, la Prislop, Pătrac și Baia Borșa. La Izvoarele, stațiune în care își petrec concediul foarte mulți mineri (și familiile lor), s-a avut în vedere ca pentru ei să existe un program special de refacere, în care sînt incluse excursii și învățarea schiului, pe cele trei pîrtii ușoare, dintre care una are și un baby-schi. De asemenea, la Mogoșa, la cele patru pîrtii de schi s-au instalat un telescaun și două schi-lifturi.

HARGHITA, GREU DE EGALAT. Categoric, realizările din județul Harghita pentru turismul montan, pentru sporturile de iarnă în general sînt greu de egalat de alte județe ale țării. Prin eforturi remarcabile, aproape pretutindeni s-a amenajat cîte ceva, realizări dintre care menționăm pe cele mai interesante : supuse unui proces de înnoire și refacere, pîrtiile de schi Izvorul Mureșului, Lacul Roșu, Băile Harghita, Mădăraș, Bălan, Toplița, Tușnad au fost dotate cu schi-lifturi ; s-au înființat noi pîrtii de schi la Băile Harghita, Bălan, Toplița, Gheorgheni, comuna Ciumani ; la Valea Strîmbă și Odorheiu Secuiesc s-au amenajat trambuline de sărituri cu schiurile ; pîrtiile de sanie de la Băile Harghita și din comuna Sărmaș au fost prelungite, avînd acum fiecare circa 600 m lungime : la Gheorgheni se va da în folosință foarte curînd, în această iarnă, cel de-al doilea patinoar artificial din județ, cu o tribună de circa 3000 locuri.

Săniușul — cel mai îndrăgit sport, din copilărie pînă la vîrsta cînd apar ghioceii la tîmple
Foto : I. MÎNDRESCU

ȘI NORDUL ȚĂRII VĂ AȘTEAPTĂ. În ultimii ani, Suceava se afirmă tot mai mult ca un județ în care sporturile de iarnă se află la ele acasă. Dovezi în plus în sprijinul acestor afirmații ; o serie de noutăți în ceea ce privește îmbogățirea și îmbunătățirea bazei materiale ; preocupare pentru organizarea unor competiții de masă interesante în cadrul „Daciadei". Pentru activitatea [illegible] Dealul Negru s-a instalat un telescaun [illegible] 2,900 km [illegible] din Cîmpulung Moldovenesc, [illegible] pe dealul Bodea, pîrtii de schi fond, alpin și biatlon. În afara patinoarelor naturale ce vor lua ființă în multe localități din județ, trebuie amintită preocuparea de a se organiza numeroase acțiuni sportive de masă, pentru elevii, tinerii și adulții din județ : excursii la cabanele Giumalău și Zugreni (la 15 km, respectiv 20 km de Vatra Dornei) ; competiții sportive de masă, în principal la sanie și schi, în satul Botuș („Cupa săgeata zăpezii"), Solca („Serbările zăpezii" cu invitați din județele Bistrița și Maramureș), Rădăuți („Cupa școlilor generale"), Rarău („Turism pe schiuri"), Cîmpulung Moldovenesc („Festivalul sporturilor de iarnă") ș.a.

Modesto FERRARINI

Freamătul dinaintea unui concurs de schi

„Noi toți, c[illegible] mic cu mare, ne simțim excelent în aerul ozonat al muntelui", spun chipurile vesele ale acestor excursioniști
Foto : D. NEAGU

ALBĂ CA ZĂPADA ȘI CEI... 7000 DE PITICI

Zi de duminică în Poiana Brașov. Ninge cu fulgi mari. De jos, de la Ruia, hotelul „Alpin" se zărește greu, ca un vîrf de munte spre care ar fi cu neputință să urci. Acum o oră se mai vedea soarele plutind — parcă — pe Sierra Postăvarului, rotund și palid... ca un vis de tinerețe". Acum totul e cufundat în zăpadă. Parcă e un altfel de Poiană. Poate pentru că mașinile nu mai au acces aici, obligate să parcheze la intrare, într-o densitate care amintește mai curînd de împrejurimile stadionului „23 August" în zilele lui Real Madrid. Poate că Poiana a exclus mașinile ca să se poată auzi în voie zurgălăii cailor care trag săniile galbene de pe timpuri.

Cei de pe aici sînt de părere că azi e una din zilele de vîrf ale sezonului ; 9 din 10 schiori sau „boberi" sînt elevi, cei mai mulți de-o șchioapă, care-și trag greu clăparii, în trepte, spre agățătorile telescaunului „Bradul".

Coada la telescaun, în formă de seceră, cu vîrful în preajma cablului și cu mînerul în dreptul imaginarei linii de sosire, amintește de arcul de cerc al spectatorilor de la Garmisch sau Cortina, dornici să simtă sfichiul cozii de păun a lui Franz Klammer la potou.

Micii schiori, îmbujorați la sosire, nu pierd nici o clipă și se așează imediat la rînd. Se aude tropotul schiorilor, pentru că nu e prea cald, iar de micul dîmb din apropierea roții orizontale a telescaunului îi despart cam 30 de minute. Odată ajunși pe dîmb, ei dau buzna. Ce frumoasă secvență color ar putea fi această urcare nerăbdătoare, „în scărițe", cu clăpari de toate culorile și chiar cu ghete mai simple care, oricît ar părea de ciudat, ni se par mai potrivite cu schiul decît aceste scrumiere savante, clăparii, cu butoanele și clapele lor de casetofon sau de pupitru de comandă ! Aici, însă, clăparii cîștigă net întrecerea cu ghetele de piele, un fel de revanșă după meciul pierdut de „Dacii" în duelul cu caii de sanie, pentru stăpînirea Poienii.

Am ajuns pe dîmb (nefiind pe schiuri, nimeni nu protestează). Un moșneag rumen, plin de viață, îi ajută pe copii să se apropie de cablu. Micii schiori prind din zbor agățătorile, trec rotița între picioare — o mică șa de călărețschior — și pornesc în sus. O fetiță ratează „priza". Agățătoarea își ia zborul... parcă făcîndu-i cu sîc. Fetița se încruntă, dar refuză ajutorul ● Cum te cheamă ? „Ioana Gabrielescu. Încearcă o scuză : **Eu sînt înotătoare"** ● Reporterul: Unde ? **„La Liceul 2, București".** ● Ce record ai ? **„N-am. Nu ne cronometrează încă".** Cronometrăm succesiunea agățătoarelor. O dată la 6 secunde. Bandă rulantă. **Alexandru Vasiliu,** moșneagul cel... tînăr, iese din „schimb" pentru cîteva minute. **„Nu mi-e frig deloc. Am 50 de ani pe schiuri. Am început la vînătorii de munte. Urcam în trepte. De-acolo și proverbul : cui îi place să se dea cu sania... A-cum e mai ușor. Țîncii ăștia coboară și de 10 ori. Urcă patru minute. Coboară în două. Apoi se așează la coadă și... iarăși".**

În șirul multicolor al schiorilor, un civil, adică fără schiuri. Asta ce-o mai fi ? Surpriză. Civilul e o cunoștință din Vîlcea : inginerul **Licea,** din lumea fotbalului. **„Îi țin locul fetiței mele, Corina. A pornit în sus chiar acum. După ce coboară, nu mai ia coada de la capăt. Îi dau locul și iar mă așez ultimul. Așa izbutim să dublăm numărul coborîrilor".**

Moș Vasiliu continuă : **„Foarte multă lume ! Teleschiul „Bradul" duce 600 pe oră. Telecabina — 360. Telescaunul, încă pe atîta. Schiliftul de pe panta de slalom — alți 600. Înmulțiți cu 8 și vedeți cam cîți se urcă în zona asta, ca să nu mai vorbim de panta de la „Camelia".**

Să intrăm puțin la centrul de închiriere a echipamentului sportiv. Administratorul **Florin Strîmbu** nu prididește. **„Avem 200 de perechi de schiuri bune, dar numai 130 de perechi de clăpari. Vin de cu noapte. E nevoie de marfă multă... Au venit niște oameni de la Reghin. Au încercat să facă un prototip de clăpari, dar nu e în regulă. E adevărat, schiorii mei sînt începători și strică. Așa cum ar strica un începător vioara. Poate că pînă la urmă Reghinul ajunge la o soluție. Deocamdată, pe ger mare, clăparii crapă, iar dacă e cald — se înmoaie".**

Pe fondul acestei lumi multicolore, un flăcăiaș într-o scurtă obișnuită. **„Mă cheamă Gheorghiță Banciu. Sînt din Vrancea, de la Păunești. Lucrez la Tractorul. Am venit să iau ceva schiuri, dar n-am apucat. Am încercat o sanie. Dar nu prea alunecă. Nu-i nimic. Vin duminică, poate apuc și eu un clăpar. Că n-am avut niciodată..."**

Lumea veselă a Poienii își continuă... banda rulantă. La plecare, un minut în sala de lupte. Pe piepturile detașamentului de luptători al lui Ion Corneanu transpirația curge șiroaie. Sportivii sînt și ei la munte. Dar lumea cea veselă e pe pîrtie.

Ioan CHIRILĂ

DE CE ACEASTĂ ATRACȚIE A MUNTELUI ?

Ca fiu al Predealului, cred că nu exagerez cînd afirm că, de fapt, plaiurile mele natale se întind între culmile înzăpezite ale Clăbucetului Taurului, Bucegilor, Pietrei Mari și izvoarele Prahovei, decor de basm în care mi-am petrecut anii frumoși ai copilăriei. Cum era și firesc, muntele a exercitat o irezistibilă chemare asupra mea, ceea ce explică, în ultimă instanță, faptul că din fragedă vîrstă pe jos sau pe schiuri, cu rucsacul în spate, pașii m-au purtat pe potecile șerpuitoare ale munților, printre steiuri abrupte de stîncă, prin grohotișuri, prin sălbatica Vale a Cerbului, printre Colții de balaur ai Morarului, sau zburînd cu schiurile prin platoul Bucegilor. M-am legat astfel definitiv de munte, care m-a primit cu căldură la sînul său și cu toate că viața și profesiunea m-au îndepărtat geografic de el nu l-am abandonat niciodată, rămînîndu-i pentru totdeauna credincios și revenind în intimitatea lui ori de cîte ori am posibilitatea.

Pe bună dreptate, vă veți întreba : de ce această atracție a muntelui, prin ce anume este el folositor omului ? Cred că nu greșesc dacă afirm că pasiunea pentru munte, pentru drumeții în peisajul fermecător al înălțimilor îmbină perfect ceea ce Horațiu numea **Utile dulci** (utilul și plăcutul), căci bucuriile de ordin estetic sînt completate în mod fericit cu inestimabile profituri pentru sănătatea fizică și morală a oamenilor muncii. Pe lîngă o rezistență generală la îmbolnăviri, în contact cu muntele se călesc unele calități psihice de bază, ca **dîrzenia** (pentru a învinge greutățile urcușului sau coborîșului), **ambiția** (de a urca tot mai sus), **temeritatea** (cu care trebuie învinse uneori dificultățile traseelor), **spiritul de orientare** (care te scoate la liman atunci cînd stihiile naturii se dezlănțuiesc).

Acceptînd ideea că turismul montan de iarnă nu este numai o delectare facilă, cum greșit s-ar putea crede, ci și o plăcută necesitate pentru numeroase categorii de oameni ai muncii, care lucrează timp de o săptămînă la mașinile din fabrici și uzine, sau stau aplecați asupra planșelor de proiectare, va trebui să facem precizarea că, deși generos în emoții plăcute, muntele pedepsește cu asprime pe cei care-i subestimează capcanele și pericolele sau nu-i respectă legile. Iată de ce, pentru tineri și adulți, pentru toți cei care la sfîrșit de săptămînă petrec cîteva ceasuri în ambianța înălțimilor îmi permit cîteva recomandări.

Drumeția presupune, înainte de toate, stabilirea unui itinerar bine calculat, în care etapele de mers pe jos să se poată efectua în întregime la lumina zilei. E bine ca grupul de excursioniști să fie omogen în ceea ce privește resursele fizice și gradul de antrenament. Se vor aborda mai întîi trasee ușoare și scurte, dificultatea și lungimea acestora urmînd să crească pe măsura cîștigării în experiență. Se va acorda multă atenție echipamentului, care va trebui să fie adecvat traseului și anotimpului. De regulă, îmbrăcămintea trebuie să fie ușoară și comodă, iar lenjeria de corp — din bumbac, pentru a permite o bună aerisire a pielii și evaporarea transpirației. La urcuș se vor scoate puloverele și hanoracele pentru a se evita transpirația abundentă, dar se vor îmbrăca de îndată ce urcușul s-a terminat. În cazul apariției unei stări marcate de oboseală, pe vreme geroasă cei aflați pe munte nu se vor așeza în zăpadă pentru odihnă, ci vor sta în picioare, făcînd pe loc mișcări de picioare sau brațe. Din rucsacul de excursie nu trebuie să lipsească ciocolata, zahărul, termosul cu ceai cald. Se va evita cu desăvîrșire alcoolul, care nu asigură nici o protecție împotriva frigului, ci, dimpotrivă, se află la originea multor accidente montane dintre cele mai grave. Cei ce practică schiul vor alege cu grijă pantele, evitînd pîrtiile abrupte.

Respectîndu-se aceste cîteva norme de conduită, turismul montan de iarnă constituie pentru tineret, pentru toți oamenii muncii un minunat mijloc de relaxare după muncă și un excelent mijloc de călire a organismului.

Dr. Virgil IGNAT
medic primar în medicina sportivă

— Olariu ? Eu mi-s Cofariu și mă bucur de cunoștință

Fără cuvinte

Desene de AL. CLENCIU

De vorbă cu Mihai Sîrbu, „salvator în munți" de peste un deceniu

„MUNCA NOASTRĂ E CA ORICARE ALTA..."

— Ce aș putea să vă spun despre activitatea mea, de 12 ani, adică aproape vîrsta Salvamontului din România ? Că am rezolvat — ăsta-i termenul consacrat, deși el pare tehnic, de proces-verbal — deci, că am rezolvat peste 1000 de cazuri, adică de salvări în munți. Cifrele sînt uscate. Dincolo de ele stau însă fapte, oameni disperați, bolnavi sau pierduți în nopți de viforniță, pe munte.

Salvamontistul **Mihai Sîrbu** din Sinaia se oprește și, cu ochii mijiți, privește undeva peste umărul meu. Sînt sigur că prin fața privirilor i se derulează scene din nopțile cînd, pe întinsul zăpezii viscolite, în șuieratul crîncen al crivățului, urca poteci troienite sau cobora ca un veritabil alpinist să scoată dintre stînci un rătăcit. Omul din fața mea are aproape 40 de ani, dar obrajii rumeni, și ochii limpezi și vioi îl arată mult mai tînăr. Poate că la înfățișarea aceasta a contribuit și muntele.

— Un caz mai recent ? întreb.

— Păi, în fiecare zi avem „ne-cazuri" mici, cum le zicem noi. Cîte doi-trei accidentați pe pistele de schi de pe Valea Dorului și Valea lui Carp, **provocate de turiști care nu respectă regulile obligatorii și taie pîrtia de-a curmezișul. Cazuri mai grele ? Da. De pildă, în noaptea de Revelion. Patru oameni „pierduți" în munte, prin zăpadă. Trei i-am găsit în stare gravă. Unul a scăpat mai ușor. Cauza ? Alcoolul. Scrieți cu litere mari. ALCOOLUL. Vin la munte iarna și, după ce beau peste măsură, devin temerari, se avîntă în negură, în necunoscut, amintindu-și că... „astă-vară am fost pe aici".**

Face o pauză, revede o altă întîmplare și continuă :

— Tot recent... 17 copii de la Școala generală nr. 2 din Brăila, **cu doi profesori, s-au rătăcit în timp ce urcau de la Padina spre** Vîrful cu Dor. **Era o noapte de groază; viscol turbat. Ne-a anunțat cabanierul de la** Vîrful cu Dor **că grupul plecat** pe înserat de la Padina **n-a ajuns. Și atunci am pornit împreună cu** Dan Sîrbu, Gheorghe Ciutacu, Mircea și Constantin Stoica, cu doctorii Decebal Mehedinți și Șerban Țovaru — **adică toată echipa — să-i căutăm. Și i-am salvat. Dacă mai întîrziam două ore, am fi găsit doar niște sloiuri de gheață. Așa-i cînd nu-ți cîntărești bine puterile și pornești pe munte fără să cunoști bine traseul. Iarna nu-i ca vara, cînd dormi unde o fi pînă se luminează de ziuă.**

— Dacă voi scrie despre dumneata, ce dorință ai ?

— Să nu exagerați. Munca noastră e ca oricare alta...

Sever NORAN

Mihai Sîrbu și doi dintre coechipierii săi, la un exercițiu de transportare a unui „rănit" cu akja

PĂLTINIȘUL STAȚIUNEA CEA MAI APROAPE DE CER...

● Locul ideal pentru oricine ● Un cuplu de cabanieri care merită laudele turiștilor ● Clubul de vacanță și competițiile fără... învinși

*Î*n cel mult un ceas sîntem la o palmă de cer", spune șoferul suind la volan. Mașina — una din cele cîteva de comandă specială, cu caroserie executată la Mîrșa, legînd zilnic Sibiul de Păltiniș — este plină. Echipați „ca la carte", cei mai mulți cu schiuri marca Reghin, călătorii sînt mai cu seamă tineri, oameni ai muncii, studenți sau elevi. Majoritatea-s sibieni, pentru care a face drumul acesta la sfîrșit de săptămînă reprezintă o bucurie intrată în obișnuință. Bucurie, nu-i vreo exagerare, din moment ce Păltinișul e stațiunea la cea mai mare altitudine din țară, cu aerul cel mai pur, cum susține unul dintre pasageri, fostul rugbyst *Ion Lomotă,* inginerul-antrenor de la Mîrșa. (Ceva mai tîrziu, aveam să-i aflăm pe alți cîțiva mari îndrăgostiți de munte. Sînt muncitorii *Andrei Tarcea, Nicolae* și *Herta Pal, Carl Herman,* inginerul *Marcel Radu,* tehnicienii *Aurel Ciubotă și Marius Chinescu,* studenții *Nicu Beu* și *Stelian Ciorin,* economistul *Lucian Fleșeru,* profesorul *Nicu Nan...*).

O INIȚIERE... ORIGINALĂ

Sus. După ce ai lăsat în urmă, firește, clipa de emoție a trecerii prin Rășinarii lui Goga. E frig, nu glumă. Telescaunul merge însă din plin, ceea ce înseamnă că spusele subinginerului *Ion Dragomir,* șeful zonei Bîlea-Păltiniș din secția transport cablu Brașov, reprezintă purul adevăr : ne aflăm la cea mai rentabilă instalație de acest fel din țară, în '81 alunecînd pe linia de oțel întinsă pe 17 piloni în linie dreaptă mai bine de 150 000 de turiști.

De regulă, cei mari îi inițiază pe cei mici în mersul pe schiuri, așa cum fac monitorii *Horia Ștefan* sau *Nicolae Chiriță.* Ceea ce nu exclude și situația inversă : două eleve constănțene (verișoare), *Ingrid* și *Agata Gheracopol,* tocmai depuneau strădanii în acest sens cu mama celei dintîi, sub privirile amuzate ale altei familii de la malul mării *Filomena* și *Gheorghe Velea,* medic veterinar, respectiv inginer agronom, aflați (atunci) în vacanță, cu copiii.

UN RIVAL PENTRU WOODY

Toată lumea aduce, într-un fel sau altul, vorba de Clubul de vacanță. *„Mergeți la Casa turiștilor și veți vedea despre ce-i vorba",* răspunde, cu un îndemn, curiozității reporterului, *Nicolae Nicoară,* șeful stațiunii. Aici, în cea mai spațioasă clădire a Păltinișului, unde se simte la tot pasul mînă de gospodar (grație experienței de lucrători în turism montan a soților *Marilena* și *Dan Cruciat*), se află permanența unui produs turistic complex — cum scrie prin prospecte —, a *„unei atmosfere, unui mod de a petrece vacanța",* cum sugerează inițiatorii săi, *Ilie Rotaru, Mircea Trifan, Anca* și *Dorin Frandeș, Nicolae Chiriță.* Dacă pentru primii doi acțiunile respective sînt privite ca sarcini de serviciu, pentru ceilalți problema se pune altfel, de vreme ce e vorba de un creator de modele, un dirijor de filarmonică, și un profesor de matematică. Clubul de vacanță s-a născut în căutările O.J.T. Sibiu pentru dezvoltarea agrementului și a avut deja, în vara trecută, realizări. Și acum, aici, turistul are asigurate, prin achitarea unei taxe la îndemîna oricui, o seamă de servicii, de facilități, de utilități, precum seri de animație, activități în aer liber, 6 ședințe de inițiere sau perfecționare în schi, pîrtia specială pentru copii. Se fac tot felul de concursuri. Spre pildă, clujeanul *Călin Roman* s-a dovedit cel mai puternic la trasul frînghiei, *Ioan Cosma* din Alba Iulia a fost primul la coborît pe folie, iar sibianul *Biles Peter* tot la coborîre, dar cu vanițe. În timp ce șahistul „numărul 1" fusese desemnat, pînă una-alta, instalatorul sibian *Petru Bontea.*

S-a făcut seară. „Bărzoiul de vacanță", mascota clubului, la fel de nostim ca și celebra Woody, tronează pe masa cu premii pentru Miss Păltiniș. Nu-i o simplă alegere a frumuseții, e un concurs în toată regula, cu probe care stîrnesc rapid buna dispoziție în salonul elegant, din piatră și lemn, de la Casa turiștilor. Sticla de șampanie și însemnele respective revin unei timișorence, asistenta medicală *Elisabeta Gruber.* Eroinele serii pot fi însă considerate și celelalte opt participante ale unei competiții fără învinși.

OMENIA OAMENILOR MUNTELUI

Veche de ani și ani, Cabana I Păltiniș nu e o amenajare de confort sporit (luxos este, în schimb, restaurantul, unde se mănîncă foarte bine și se consumă mai ales ceai și cafea), însă drumul ce duce la ea e cel mai bătut de turiști, lucru normal, dată fiindu-i situarea în imediata apropiere a pîrtiei, de unde schiorul vine, încălțat încă cu clăpari, în două minute. *Ioan Bârlea* e șef de unitate, iar soția sa, *Maria,* cabanieră. Bărbatul e sibian, femeia din Cisnădie, născută în vîrf de munte, cum zice ea însăși, cu semeție în glas. De doi ani și jumătate aici le e casa, la cabană, îngrijind-o în consecință și neuitînd nici de cele două anexe : *„Viața de cabanier e aspră, totul e să știi să ți-o organizezi astfel încît să o faci frumoasă",* afirmă cei doi întinzîndu-ne, cu un surîs de mulțumire în colțul gurii, Jurnalul turistului. *„Am stat trei zile aici, avînd numai servicii excelente la dispoziție, acest colectiv de buni gospodari îndemnîndu-ne, prin fapte nu prin vorbe, să revenim cu plăcere".* Semnează familiile bucureștene *Boitor, Braslă, Grigorescu.* În același spirit au mai scris familiile *Schmidt* (din București), *Helgiu* și *Morărescu* (din Cluj-Napoca). Dar despre omenia oamenilor muntelui ar mai putea fi atîtea de spus, soții Bârlea fiind doar un exemplu.

★

Anunțul de la biroul de cazare — „nu avem locuri" — îndeamnă la o seamă de reflecții. Capacitatea de cazare a stațiunii, cifrată la circa 570 de locuri, este prea mică pentru un interes așa de mare. După cum, dacă turistul poate face schi și săniuș, poate viziona un film sau un spectacol, citi o carte împrumutată de la filiala bibliotecii Astra, poate merge la discotecă sau în drumeție, beneficiind și de condiții bune de servire a mesei (pîinea produsă în brutăria proprie este de-a dreptul excelentă!), ar mai fi cazul creării unor posibilități mai largi de practicare a sportului (ping-pong se poate juca, spre pildă, la o singură masă in-stalată pe... scena sălii [illegible] acestea este de acord și [illegible] O.J.T. Sibiu, *Vasile Boț[illegible]* performanță ne spune c[illegible] itorul apropiat, un hotel [illegible] un patinoar, existînd, to[illegible] pîrtii de schi olimpice, [illegible] Bătrîna. Totodată, se s[illegible] simple, necesară numero[illegible] carcă periodic „bateriile [illegible] mânească cea mai aproa[illegible]

Geo RAEȚCHI

Oameni ai munților...

SĂ TE ÎNTORCI CÎT MAI AI PUTERI

„În ciuda anilor ce mă apasă, îmi place să-mi conduc semenii prin locuri puțin cunoscute, cu speranța că dintre ei se vor alege alții, care să-mi urmeze exemplul. Mi-ar plăcea să știu că o cabană nu e cap de etapă pentru petrecere, ci loc de odihnă pentru excursia care urmează a doua zi. Liniștea și înălțimea, neobișnuite în cotidian, pot înfiora numai oameni odihniți. Atunci pășind agale sau cu prudență, gustăm plăcerile cuceririi, ne umplem ochii de bogăția culorilor și ne purificăm ființa, sorbind ozonul pur. Frumusețea muntelui, aleasă de drumeți după gust, se cere protejată. Unii duc colegilor flori de munte, spre a-și arăta vitejia ; alții distrug podoabele peșterilor, dovedind curajul de a străpunge misterele întunericului ; gălăgioșii se laudă povestind cum au speriat cioporul de capre negre. Să fie oare aceasta adevărata atracție a muntelui ?

Eu aș recomanda tuturor oamenilor ce merg pe munte să reflecteze la viitoarea lor comportare acolo ! Nu trebuie să devenim moraliști, exemplul personal este suficient pentru a determina grupul să strîngă cutiile de conserve sau hîrtiile, să curețe un refugiu alpin și să le lase în interior lemne pentru focul necesar celor ce ar putea ajunge la el epuizați.

Și tuturor le-aș sugera modestie în comportare și respectarea unei legi nescrise, dar deosebit de importante : „SĂ TE ÎNTORCI CÎT MAI AI PUTERI !"

Emilian CRISTEA
maestru emerit al sportului

Oameni ai munților...

TINEREȚEA NU ȚINE LOCUL REZISTENȚEI FIZICE

„Drumeția pe timp de iarnă este, după părerea mea, mai frumoasă decît în alte anotimpuri, pentru că zăpada transformă pădurile de brad, crestele și cărările alpine în peisaj de basm. În curînd voi împlini 74 de ani și de aproape patru decenii am condus mii și mii de studenți ieșeni, în excursii pe Valea Prahovei, în Rarău, la Borșa sau pe Ceahlău. Și mă mîndresc cu un record : în grupele conduse de mine nu s-a înregistrat nici un accident ! De ce ? Pentru că totdeauna am verificat ca fiecare component al grupului să aibă pe munte echipament adecvat pentru condițiile de iarnă. Totul este să știi cît poți, să nu te aventurezi și să aplici deviza potrivit căreia tinerețea nu ține locul rezistenței fizice".

Gheorghe PÎNZARU-Iași